

ТУРИСТИЧНИЙ ПАСПОРТ
КОМПАНІЇВСЬКОГО РАЙОНУ

1. Компаніївський район утворений у 1965 році

2. Загальна характеристика району

Компаніївський район розташований в південній степовій частині Кіровоградської області, територія району межує: з північної сторони – з Кіровоградським районом, зі сходу – з Новгородківським і Долинським районами, з південної – з Бобринецьким районом та із заходу – з Новоукраїнським районом.

Адміністративним і культурно-господарчим центром району є селище міського типу Компаніївка, яке розташоване в 35 км від обласного центру міста Кіровограда.

Територію району перетинає автодорога державного значення Олександрівка – Кіровоград – Миколаїв.

Загальна площа району становить 967 км², в тому числі сільськогосподарські угіддя – 864 тис.км².

3. Особливості рельєфу

Район розташований на Придніпровській височині. Поверхня - хвиляста лісова рівнина, розчленована ярами та балками, з останцями кристалічних порід, більш підвищена західна частина району. Найвища точка – 227 м. лежить на захід від села Червоновершки.

4. Характеристика клімату

Район розташований у межах Дністровсько-Дніпровської північностепової фізико-географічної провінції. Клімат району помірно континентальний. Цією смугою проходить смуга високого атмосферного

тиску, на півночі якої переважають вологі повітряні маси, що їх приносять західні вітри з Атлантичного океану. На півдні – континентальні повітряні маси. Зима м'яка, з частими відлигами, літо тепле сухе.

5. Флорофауністичні ресурси

Основні лісотворні породи: дуб (70 площі лісів), ясен, клен, липа. У підліску ростуть чорна горобина, дику вишні, терен, ліщина, глід, шипшина, дереза, бузина, тощо.

Природна степова рослинність (типчак, тимофіївка степова, зрідка ковила, тонконіг лучний вузьколистий, пирій повзучий, стоколос, а також волошка, молочай, ромашка, конюшина, гвоздика, шавлія, сокирки тощо) збереглася на невеликих ділянках на по схилах річкових долин, балок та на узліссях. У заплавах річок, ставків поширена лучна й болотна рослинність (очерет, рогіз, осока, жовтець, щавель кінський, подорожник тощо).

Фауна району представлена тваринами лісу й степу (ссавці, птахи, риби, земноводні, плазуни). З ссавців тут трапляються козуля, свиня дика, вовк, лисиця, заєць-русак, куниця, хом'як, ховрах та інші, серед птахів: горлиця, яструб, дятел, жайворонок, перепел, рідше куріпка сіра, орел; з плазунів – ящірка, жовтобрюх, гадюка степова, вуж звичайний, із земноводних – ропуха сіра, жаба зелена, черепаха степова та інші. У річках та ставках водяться короп, карась, плітка, окунь та інша риба, Акліматизовано ондатру.

6. Забезпеченість рекреаційно-туристичними ресурсами

7. Унікальні ландшафтні та природні об'єкти

Ландшафтний заказник місцевого значення «Долинівсько – Покровський» с. Долинівка, с. Покровка

Територія цієї ділянки являє собою верхів'я досить глибокої балки з водотоком по днищу системи річки Суг оклей. Балка тягнеться майже на 10 км. З загальним ухилом до річки. Верхів'я її має мальовничий ландшафт, погордована місцевість з кам'янистими відслоненнями. Флора і фауна відбивають типові риси степової зони, серед яких чимало «червонокнижних» - ковила волосиста, астрагал шерстистоквітковий, птах зміїд.

Загальнозоологічний заказник «Гнила балка» с. Сасівка

Територія вкрита трав'янистою, місцями чагарниковою рослинністю. На схилах балки виявлені такі види, які занесені До Червоної книги України. Це астрагал шерстистоквітковий, ковила волосиста, шафран сітчастий. Досить специфічною є фауна. Протягом року в межах даного урочища знаходять притулок і поживу такі рідкісні та зникаючі види птахів, як сорокопуд сірий, лунь польовий, лунь степовий, боривітер степовий, шуліка та інші види, що занесені до Європейського червоного списку тварин, які

знаходяться під загрозою зникнення у світовому масштабі, до Червоної книги України

Ботанічна пам'ятка природи місцевого значення «Тернова балка»

Проектована ботанічна пам'ятка природи місцевого значення «Тернівський степ» знаходиться у Компаніївському районі біля с. Зелене і являє собою частину досить крутого схилу Тернавської балки, днище якої місцями перегачене. Збережена ділянка за площею біля 2-3 га. Крутосхил у балці, що відокремлюється у рельєфі як «ковиловий горб» з густим рослинним покривом. Серед яскравого різнотрав'я відзначаються рідкісні види, а саме: шолудивник Кауфмана, мигдаль степовий, синяк червоний та ін.

Заповідне урочище «Кам'яна балка» с. Мар'ївка

Це балка, днище якої вистелене каменем. На верхівках схилу балки зустрічаються різнотравно – типчаково – ковилові ценози. Спів домінантом виступають ковила найкрасивіша та ковила волосиста (Червона книга України), угруповання яких є досить рідкісним в області. Серед мало поширених видів тут відмічені весняний та ломоніс цілолистий. Тут зустрічається ряд регіонально рідкісних видів: ховрах рябий, перепел. Із ссавців мешкають козуля європейська, заєць сірий, полівка сіра та інші миловидні гризуни

Геологічна пам'ятка природи місцевого значення «Інгульська жила» с. Інженерівка

В 40 км. Південніше м. Кіровограда, на правому березі річки Інгул, на південній околиці с. Інженерівка, в 20 км. Східніше дороги Кіровоград - Миколаїв. Площа – розчищений скельний вихід висотою 25 м., довжиною – 100 м.

Заповідне урочище «Кіліповське» с. Покровка

с. Покровка – мальовнича комплексна ділянка – бувший маєток пана Кіліповського. Територія урочища являє собою погорбовану місцевість з виходами гранітів, яка розміщується в долині невеликої протоки р. Сугоклеї. На кам'яних відшаруваннях зростають лікарські рослини – буквиця, валеріана, а також «червонокнижні» - ковила волосиста, сон чорніючий

Заповідне урочище «Розлитий камінь» с. Софіївка;

«Розлитий камінь» – дивне словосполучення. Але побачивши на власні очі це заповідне урочище переконуєшся у справедливості назви – ніби водяний водоспад навіки застиг у своєму падінні до ріки Сугоклеї. Та ще й до того вкрився рослинами. Як об'єкт природно – заповідного фонду України

об'явлено рішенням Кіровоградської обласної ради народних депутатів від 13.01.1995 року № 31. Проектована пам'ятка природи «Розлитий камінь» знаходиться у Компаніївському районі, між селами Доли ловка та Софіївка, ближче до останнього. Це мальовнича ділянка в долині річки Сугоклеї, яка розміщується на лівому високому березі. Кам'янисті відслонення тут мають своєрідну форму, а саме в верхній частині у вигляді широких плескатих брил, за що і отримало урочище – Розлитий камінь. Загальна площа біля 30 га

8. Архітектурно-історичні пам'ятки

Основні історичні та історико-архітектурні пам'ятки	Територіальна громада
Братська могила радянських воїнів, поховано 43 воїна	смт.Компаніївка
Пам"ятник воїнам визволителям	смт.Компаніївка, вул.Фрунзе 3
Пам"ятний знак воїнам - землякам	смт.Компаніївка, в.Шевченка
Братська могила радянських воїнів	смт.Компаніївка
Братська могила радянським воїнам та пам"ятний знак воїнам землякам, поховано 3 воїна	с.Виноградівка, Виноградівська сільська рада біля адмінбудинку
Могила Шевченка І.С. - радянського воїна Пам'ятка архітектури Спасо-Преображенська церква	с.Водяне, Водянська сільська рада
Братська могила радянських воїнів та пам"ятний знак воїнам-землякам. Поховано 17 воїнів	с.Гарманівка, Гарманівська сільська рада, біля клубу
Братська могила радянських воїнів, поховано 141 воїнів	с.Губівка, Губівська сільська рада,біля школи
Пам"ятний знак на честь визволення району	с.Губівка Губівська сільська рада, біля школи
Пам"ятний знак на честь уродженця села Демяна Бедного (Придворова Ю.А.) - радянського поета	с.Губівка Губівська сільська рада, школа
Братська могила радянських воїнів, поховано 3 воїна	с.Долинівка Полтавська сільська рада біля клубу
Братська могила радянських воїнів, та пам"ятний знак воїнам-землякам, поховано 71 воїна	с.Зелене Мар"ївська с/рада біля клубу
Братська могила радянських воїнів, поховано 11 воїнів	с.Інженерівка Петрівська сільська рада

Могила Шаповалова Д.М. - радянського воїна	с.Коротяк Коротяцька сільська рада, сільське кладовище
Пам"ятний знак воїнам - землякам	с.Коротяк Коротяцька сільська рада, біля адмінбудинку
Могила радянського воїна	с.Коротяк Коротяцька сільська рада, біля адмінбудинку
Братська могила радянських воїнів, поховано 16 воїнів	с.Лозуватка Лозуватська сільська рада, центр
Могила Гриценка А.Г. - радянського воїна	с.Лозуватка Лозуватська сільська рада, кладовище
Братська могила учасників громадянської війни, поховано 2 воїнів	с.Лозуватка Лозуватська сільська рада, центр
Братська могила радянських воїнів, поховано 136 воїнів	с.Мар"івка Мар"івська сільська рада біля школи
Братська могила радянських воїнів, поховано 57 воїнів	с.Мар"івка Мар"івська сільська рада
Братська могила радянських воїнів, поховано 17 воїнів	с.Нечаївка Нечаївська сільська рада, біля клубу
Пам"ятник Яновському Ю.І.- українському письменнику, уродженцю села	с.Нечаївка Нечаївська сільська рада, біля музею
Пам"ятний знак на місці будинку, в якому народився Яновський Ю.І.- український письменник	с.Нечаївка Нечаївська сільська рада, сквер
Будинок лікарні, в якій працював Микитенко І.К. - український письменник	с.Нечаївка Нечаївська сільська рада, лікарня
Братська могила радянських воїнів та пам"ятний знак воїнам-землякам, поховано 24 воїна	с.Першотравенка, Першотравенська сільська рада біля клубу
Братська могила радянських воїнів та пам"ятний знак воїнам-землякам, поховано 15 воїнів	с.Петрівка Петрівська сільська рада, біля клубу
Пам"ятний знак воїнам-землякам	с.Полтавка Полтавська сільська рада
Братська могила радянських воїнів та пам"ятний знак воїнам-землякам, поховано 3 воїна	с.Роздолля Червоновершківська сільська рада, біля табору
Братська могила радянських воїнів та пам"ятний знак воїнам-землякам, поховано 25 воїнів	с.Сасівка Сасівська сільська рада, біля школи
Пам"ятний знак на честь перебування Пушкіна О.С. - російського поета	с.Сасівка Сасівська сільська рада
Братська могила радянських воїнів та пам"ятний знак воїнам-землякам, поховано 45 воїнів	с.Софіївка Софіївська сільська рада, біля клубу

Братська могила радянських воїнів, поховано 3 воїна	с.Травневе Виноградівська сільська рада, центр села
Місце табору військовополонених 800 чоловік	с.Тернова Балка, Мар"ївська сільська рада, за селом
Братська могила радянських воїнів та пам"ятний знак воїнам-землякам, поховано 92 воїна Пам'ятки архітектури Садибний комплекс поміщика Бородькіна, Масло бойня Овочесховище, Колишні конюшні, Гуртожиток	Червоновершківська сільська рада, с.Червоновершка
Пам"ятний знак воїнам-землякам	с.Червона Слобода Червонослобідська сільська рада

Територію, яку тепер займає Компаніївський район здавна освоювали різні народи. Перші сліди людини тут датуються археологами добою неоліту (ІУ тисячоліття др. н.е). Врайоні проводилися археологічні дослідження пам'яток доби бронзи (ІІ тисячоліття до н.е), пізньої бронзи, Кіммерії (УІІІ ст. до н.е), Скіфії (ІУ-ІІІ ст. до н.е.), Сарматії (І-ІІ ст. др. н.е.), черняхівської культури (ІІ-ІІІ ст), кочівницьких курганів (Х-ХІІІ ст.). У період Козачини територія Компаніївського району входила до складу земель Війська Запоріжського.

На території району знаходиться 122 кургани. Кургани є давньою згадкою, яку залишили після себе наші предки . Вони являють собою округлі насипи округлої висоти, Під ними знаходяться поховання. Появу курганів з викладеним навколо камінням дослідники пов'язують з культом сонця. Адже степовий курган – це ніби трохи підняте над поверхнею землі повторення в меншому масштабі того, що бачить людина навколо себе. Це ніби своєрідна модель видимого світу. Особливо цінними є степові кургани. Свідки нашої історії, могильні та оборонні споруди минулих часів, піднесення посеред степу, які поховали під собою розгадки подій далекої давнини. Землі курганів, незаймані людиною, також зберегли кусочки степу.

9. Актуальні та потенційні для району види туризму

Зелений сільський, автомобільний, сімейний, культурно-пізнавальний, спортивно-оздоровчий.

10. Екологічний стан території

Екологічний стан Компаніївського району добрий

11. Перспективний розвиток туризму, створення нового туристичного продукту

Найменування	Створення відпочинково – оздоровчого комплексу в смт
--------------	--

інвестиційного проекту	Компаніївка
Сутність та мета інвестиційного проекту	Розвиток туристичної діяльності, відпочинку, оздоровлення
Характеристика проекту	Створення оригінальних відпочинково – оздоровчих структур: облаштування штучного озера та берегової смуги, створення оздоровчого комплексу, баскетбольних та волейбольних майданчиків, тенісних кортів, спорудження різних видів атракціонів сезонних котеджів, мережі торговельного і обслуговування і громадського харчування, рятувальної станції, автомобільної стоянки та автосервісу, пункту прокату пляжного устаткування та спортивного інвентарю
Опис земельної ділянки	Урочище «Андріанів став» знаходиться на відстані 2,0 км. смт Компаніївка. До ставу прилягає лісовий масив державного значення, що знаходиться на балансі Державного лісового господарства. Поруч пролягає дорога місцевого значення Компаніївка - Червоновершка
Площа земельної ділянки	Площа водного дзеркала – 7,7 га. Загальна площа земельної ділянки - 97,8 га.
Вид діяльності, що інвестується	Діяльність у сфері відпочинку, розваг та оздоровлення
Фінансові показники проекту	Орієнтований обсяг інвестицій складає 1500 тис. дол.. США.
Наявна інфраструктура на земельній ділянці або поруч	Є можливість підведення електропостачання, водопостачання та водовідведення
Умови надання ділянки	Довготермінова оренда
Реквізити підприємства Ініціатор	Відділ економіки та розвитку інфраструктури Компаніївської райдержадміністрації вул Кірова, 4, смт Компаніївка, Кіровоградська область, 28400 Тел. +38(05240) 2-07-76 та відділ культури і туризму Компаніївської райдержадміністрації вул. Кірова, 4, смт Компаніївка, Кіровоградська область, 28400 Тел. +38(05240) 2-04-32

Найменування інвестиційного проекту	Створення курортно – паркової зони відпочинку «Стежками дитинства Ю.Яновського» в с. Нечаївка
Реквізити підприємства	Поштова адреса: вул. Леніна, 33 с. Нечаївка, Компаніївський район, Кіровоградська область, 28420
Форма власності	Комунальна
Керівник підприємства Посада	Директор літературно – меморіального музею Ю.І.Яновського Садовенко
Прізвище, ім'я, по – батькові	Раїса Прокопівна
Телефон	09823984120
Контактні особи по інвестиційному проекту	

Посада Прізвище, ім'я, по – батькові	Сільський голова Жук
Телефон Посада	Наталія Миколаївна +38(05240) 9-84-48 начальник відділу культури і туризму Компаніївської райдержадміністрації
Прізвище, ім'я, по – батькові Телефон	Романова Антоніна Вікторівна +38(05240) 2-04-32
Сутність та мета інвестиційного проекту	Створення конкурентноспроможного туристичного продукту, здатного максимально задовольнити туристичні потреби населення області, забезпечити на цій основі комплексний розвиток території сільської ради за умови збереження екологічної рівноваги та історико - культурної спадщини.
Характеристика проекту	Зміцнення існуючої матеріальної бази, оновлення експозиції літературно - меморіального музею Ю.І. Яновського, проведення робіт по благоустрою населеного пункту, реконструкція та створення паркових зон відпочинку, організації рекламно – інформаційної підтримки, удосконалення системи управління туристичною галуззю
Вид діяльності, що інвестується	Діяльність у сфері відпочинку, розваг
Основна продукція підприємства	Надання комплексу відпочинкових послуг громадянам України та іноземним громадянам
Загальний обсяг інвестицій	Інвестовано власних коштів - 5 тис. грн.. Потреба в інвестиційних коштах - 100 тис. грн..

12. Загальна оцінка ресурсно-рекреаційного потенціалу району.

Завдяки своєму географічному положенню, багатим природним ресурсам на історико-культурним надбанням та історико-культурним особливостям Компаніївський район є вигідним і цікавим об'єктом для туристів та потенційних інвесторів туристичного бізнесу
